

REGION PACYFIKU

Stosunki UE z regionem Pacyfiku mają wymiar polityczny, gospodarczy i rozwojowy. UE jest drugim co do wielkości partnerem handlowym regionu Pacyfiku i w czerwcu 2018 r. rozpoczęto negocjacje w sprawie kompleksowych umów o wolnym handlu z Australią i Nową Zelandią. Unia zawarła z 15 niezależnymi państwami wyspiarskimi Pacyfiku partnerstwa skupiające się na rozwoju, rybołówstwie i zmianie klimatu, a także partnerstwa z czterema krajami i terytoriami zamorskimi oraz z Forum Wysp Pacyfiku.

PODSTAWA PRAWNA

- Tytuł V (działania zewnętrzne UE) Traktatu o Unii Europejskiej (TUE);
- Tytuły I-III i V (wspólna polityka handlowa; współpraca na rzecz rozwoju i pomoc humanitarna; umowy międzynarodowe) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE);
- Umowa ramowa między Unią Europejską a Australią;
- Umowa o partnerstwie w zakresie stosunków i współpracy między Unią Europejską a Nową Zelandią (PARC);
- Umowa o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi (umowa z Kotonu).

UE I REGION PACYFIKU

UE i region Pacyfiku łączą długoletnie stosunki, wspólne wartości oraz silne więzi gospodarcze i handlowe. UE zawarła w tym regionie partnerstwa z Australią, Nową Zelandią, 15 niezależnymi państwami wyspiarskimi Pacyfiku, czterema krajami i terytoriami zamorskimi oraz z Forum Wysp Pacyfiku.

UE, Australia i Nowa Zelandia to partnerzy o podobnym sposobie myślenia, którzy wyznają podobne wartości i mają wspólne interesy. UE utrzymuje też z nimi bliskie stosunki na szczeblu rządu i sektora prywatnego, koncentrujące się na szerokim spektrum takich kwestii jak zmiana klimatu i ograniczenie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, oparty na regułach handel światowy, bezpieczeństwo i rozwój, badania technologiczne oraz prawa człowieka.

Tradycyjnie podstawą stosunków UE z wyspami Pacyfiku jest współpraca na rzecz rozwoju w ramach partnerstwa między UE a państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku

(AKP). W ostatnich latach stosunki te rozszerzono o inne sektory, w tym środowisko, dobre rządy, energię, zmianę klimatu, rybołówstwo i prawa człowieka.

A. Australia i Nowa Zelandia

1. Australia

Początki długoletniego partnerstwa między [Unią Europejską a Australią](#) sięgają lat 60. XX w. Podstawą obecnych stosunków jest [umowa ramowa między Unią Europejską a Australią z 2017 r.](#) Jego centralnymi elementami są dialog polityczny, kwestie bezpieczeństwa, współpraca międzynarodowa, gospodarka i handel, wymiar sprawiedliwości, kultura i edukacja, energia i środowisko. Tekst podlega obecnie ratyfikacji, ale obowiązuje tymczasowo od października 2018 r. Oprócz tej umowy UE i Australia podpisały 19 umów dwustronnych; regularnie prowadzą też dialogi dwustronne.

Australia jest ważnym partnerem handlowym Unii Europejskiej. W 2018 r. UE była trzecim co do wielkości partnerem Australii w dwustronnym handlu towarami, którego całkowita wartość wyniosła 47,5 mld EUR. Australia zajmuje 18. miejsce wśród partnerów handlowych UE, która eksportuje do tego kraju głównie maszyny, chemikalia i produkty rolne. Z Australii do UE przywozi się przede wszystkim minerały, surowce i fabrykaty. UE i Australia negocjują umowę o wolnym handlu, aby ułatwić wymianę handlową między obiema stronami. Rada udzieliła Komisji mandatu w maju 2018 r., a pierwsza runda negocjacji odbyła się w Brukseli w lipcu 2018 r. Druga runda miała miejsce w listopadzie 2018 r., a [trzecia](#) i jak dotąd ostatnia – odbyła się w marcu 2019 r. w Canberze w Australii.

2. Nowa Zelandia

Stosunki między UE a Nową Zelandią reguluje obecnie [umowa o partnerstwie w zakresie stosunków i współpracy](#) (PARC), podpisana 5 października 2016 r. Ułatwia ona dwustronne zaangażowanie dzięki wzmocnieniu dialogu politycznego i poprawie współpracy w kwestiach gospodarczych i handlowych oraz w wielu innych dziedzinach, począwszy od innowacji, edukacji i kultury po migrację, zwalczanie terroryzmu, walkę z przestępczością zorganizowaną i cyberprzestępczością oraz współpracę sądową.

UE jest trzecim co do wielkości partnerem handlowym Nowej Zelandii po Chinach i Australii. W 2018 r. całkowita wartość dwustronnej wymiany towarowej między UE a Nową Zelandią wyniosła 9,5 mld EUR. Do głównych towarów przywożonych z Nowej Zelandii do UE należą żywność i surowce, podczas gdy UE eksportuje do Nowej Zelandii przede wszystkim maszyny i sprzęt transportowy. Obie strony prowadzą obecnie negocjacje w sprawie [umowy o wolnym handlu](#). 22 maja 2018 r. Rada zatwierdziła mandat UE, a 21 czerwca 2018 r. oficjalnie rozpoczęto rozmowy. Pierwsza runda miała miejsce w dniach 16-20 lipca 2018 r. i zaowocowała porozumieniem obu stron w większości obszarów negocjacyjnych. Druga runda odbyła się w dniach 8-12 października 2018 r. w Wellington w Nowej Zelandii. Trzecią rundę zorganizowano w Brukseli w dniach 18-22 lutego 2019 r. Czwarta runda ma się odbyć w Nowej Zelandii w maju 2019 r.

B. Inne państwa w regionie Pacyfiku

Łączna powierzchnia 15 niezależnych państw wyspiarskich Pacyfiku^[1] wynosi 528 000 km². Są one częścią grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP). Stosunki UE z tymi państwami koncentrują się na współpracy na rzecz rozwoju, rybołówstwie i zmianie klimatu.

Strategię UE wobec tych państw określono we wspólnym komunikacie z 2012 r. zatytułowanym [„W kierunku odnowionego Partnerstwa na rzecz rozwoju między UE a regionem Pacyfiku”](#). Jej podstawą są ramy zawartej z państwami AKP [umowy z Kotonu](#), która wygaśnie 29 lutego 2020 r. W październiku 2016 r. Parlament Europejski przyjął [rezolucję](#) w sprawie przyszłości stosunków między AKP a UE po roku 2020. W grudniu 2017 r. Komisja przedstawiła Radzie projekt wytycznych negocjacyjnych. W przyjętym 14 czerwca 2018 r. [stanowisku](#) w sprawie planowanych negocjacji Parlament odniósł się przychylnie do proponowanej ogólnej struktury przyszłej współpracy między AKP i UE oraz podkreślił znaczenie wzmocnienia parlamentarnego wymiaru tego partnerstwa. W czerwcu 2018 r. Rada przyjęła mandat negocjacyjny w sprawie przyszłej umowy między UE a grupą państw AKP. Strona AKP przyjęła własne stanowisko negocjacyjne 30 maja 2018 r. Oficjalne negocjacje rozpoczęto 28 września 2018 r., a pierwsza runda negocjacji zakończyła się w grudniu 2018 r. Rozmowy muszą zostać zakończone przed wygaśnięciem umowy z Kotonu w 2020 r.

UE jest [piątym co do wielkości partnerem handlowym](#) regionu Pacyfiku z wymianą handlową o wartości 1,5 mld EUR w 2018 r. Negocjacje w sprawie kompleksowej umowy o partnerstwie gospodarczym UE z państwami wyspiarskimi Pacyfiku wstrzymano w 2015 r. do czasu przeglądu zarządzania zasobami rybnymi w regionie Pacyfiku. W międzyczasie [UE zawarła z Papua-Nową Gwineą i Fidżi przejściową umowę o partnerstwie gospodarczym](#), którą Parlament Europejski ratyfikował w styczniu 2011 r. Samoa zakończyło niedawno proces przystąpienia do umowy o partnerstwie gospodarczym i 31 grudnia 2018 r. zaczęło ją tymczasowo stosować. Wyspy Salomona złożyły oficjalny wniosek o przystąpienie do umowy w 2018 r. i obecnie prowadzą odnośne negocjacje. W 2018 r. również Królestwo Tonga wyraziło zamiar przystąpienia do umowy o partnerstwie gospodarczym.

UE jest trzecim, po Australii i Japonii, darczyńcą [pomocy rozwojowej](#) dla państw z regionu Pacyfiku. [Europejski Fundusz Rozwoju](#) (EFR) jest głównym instrumentem zapewniania pomocy UE w zakresie współpracy na rzecz rozwoju w ramach umowy z Kotonu. Środki finansowe dla krajów AKP oraz czterech krajów i terytoriów zamorskich regionu na lata 2014-2020 w ramach 11. EFR wynoszą około 800 mln EUR. Uzupełnieniem tych funduszy jest szereg programów tematycznych w ramach różnych instrumentów finansowania.

Niezależne państwa wyspiarskie Pacyfiku stoją w obliczu poważnych wyzwań rozwojowych i klimatycznych. W odniesieniu do zmiany klimatu, UE i małe rozwijające

---

[1]15 niezależnych państw wyspiarskich Pacyfiku to: Fidżi, Papua-Nowa Gwinea i Timor Wschodni, które łącznie stanowią 90 % obszaru regionu i jego populacji, oraz 12 małych rozwijających się państw wyspiarskich: Wyspy Cooka, Kiribati, Sfederowane Stany Mikronezji, Nauru, Niue, Palau, Republika Wysp Marshalla, Samoa, Wyspy Salomona, Tonga, Tuvalu i Vanuatu.

się państwa wyspiarskie z regionu Pacyfiku poparły zawarcie ambitnego globalnego porozumienia paryskiego na 21. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu w 2015 r. (COP21). 23. sesja (COP23) pod przewodnictwem Fidżi odbyła się w dniach 6-17 listopada 2017 r. w Bonn w Niemczech.

Forum Wysp Pacyfiku, polityczne zgrupowanie liczące 18 członków, jest partnerem UE do rozmów w sprawie unijnego finansowania na rzecz rozwoju i negocjacji handlowych. W jego skład wchodzi: Australia, Wyspy Cooka, Sfederowane Stany Mikronezji, Fidżi, Kiribati, Nauru, Nowa Zelandia, Niue, Palau, Palau, Papua-Nowa Gwinea, Republika Wysp Marshalla, Samoa, Wyspy Salomona, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Nowa Kaledonia i Polinezja Francuska. Ostatnie dwa wraz z Wyspami Pitcairn oraz Wallis i Futuna stanowią cztery kraje i terytoria zamorskie w regionie.

ROLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Parlament Europejski nawiązał stosunki z parlamentami Australii i Nowej Zelandii w 1979 r., kiedy to utworzono [Delegację ds. Stosunków z Australią i Nową Zelandią \(DANZ\)](#). Od tego czasu DANZ regularnie organizowała posiedzenia międzyparlamentarne z parlamentami Australii i Nowej Zelandii, aby wspierać stosunki z obydwojma krajami oraz omawiać kwestie będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, m.in. w dziedzinie rolnictwa, energii, środowiska i zmiany klimatu, rozwoju i współpracy gospodarczej, nauki i technologii, handlu, wspierania globalnego i regionalnego bezpieczeństwa w regionie Azji i Pacyfiku, zwalczania terroryzmu oraz praw człowieka. [39. i jak dotąd ostatnie posiedzenie międzyparlamentarne UE-Australia](#) odbyło się w październiku 2018 r. w Sydney i Brisbane. [22. posiedzenie międzyparlamentarne UE-Nowa Zelandia](#) zorganizowano w Wellington i Auckland w lutym 2018 r.

W stosunkach z innymi państwami regionu Pacyfiku Parlament Europejski reprezentuje [Delegacja do Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE \(DACP\)](#). DACP i jej odpowiednik z AKP spotykają się na posiedzeniach Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE, w którym zasiada równa liczba przedstawicieli UE i AKP. Głównym zadaniem delegacji jest przygotowywanie posiedzeń Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE, ocena i monitorowanie działalności Parlamentu Europejskiego, organizowanie spotkań z dygnitarzami z państw AKP oraz omawianie aktualnych zagadnień związanych z realizacją umowy z Kotonu. [37. sesja](#) Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE odbyła się w marcu 2019 r. w Bukareszcie w Rumunii, a następną sesję zaplanowano na grudzień 2019 r. w Rwandzie.

Flavia Bernardini
10/2019

